

NADER ONDERZOEK

HUISMUSSEN

*Aanvullend onderzoek in het kader van
de Wet natuurbescherming*

Locatie: Complex 247 en 325, Eindhoven

Rapportnummer: 2022-BE-0284

In opdracht van:

Arcadis B.V.

Mercatorplein 1

5223 LL 's-Hertogenbosch

Brabant Eco

Ecologische Dienstverlening

Colofon

Rapportage

Brabant Eco

Rapportnummer

2022-BE-0284

Opdrachtgever

Arcadis B.V.

Contactpersoon

De heer R. Saaltink

Locatie

Complex 247 en 325
Princessenlaan e.o.,
Bramantestraat e.o.,
Eindhoven

Auteur

Frenk van de Wal

Opleverdatum

29 juli 2022

Uitvoerder

Brabant Eco
Ecologische Dienstverlening

De Lange Kant 27
5061 PX Oisterwijk
06-24218274
www.brabanteco.nl

Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking van dit rapport is niet toegestaan zonder vermelding van bron.

Dit rapport is met de grootste zorg samengesteld. Desondanks aanvaardt Brabant Eco geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek door toepassing van adviezen.

1.1 Introductie huismussen

De huismus, met als Latijnse naam *Passer domesticus*, is een zogenaamde half-holenbroeder (vogels die wel beschut willen zitten, maar daarnaast ook uitzicht willen hebben). De nesten komen voor in holtes onder dakpannen of gaten en nissen in gebouwen, bomen en aardwallen. Als dergelijke holtes niet aanwezig zijn nestelt de huismus op beschutte plekjes onder afdakjes, in dichte gevelbegroeiing, heggen en struiken. Dergelijke 'natuurlijke' nesten zijn nog altijd tamelijk voldoende aanwezig, echter door het sterk verminderde gebruik van dakpannen en het ontbreken van gaten en nissen in gebouwen is het aantal broedterritoria in steden en dorpen de laatste jaren sterk achteruitgegaan. Om deze reden wordt steeds meer gebruik gemaakt van vogelvides, speciale dakpannen, houten nestkasten of mussenpotten die worden bevestigd aan woningen, gebouwen, stallen of schuren.

De nestplaats van een huismus is in de regel gebonden aan bebouwing. De huismus broedt in of tegen gebouwen in dorpen en steden, in en bij boerderijen, maneges, kinderboerderijen en andere vormen van bebouwing in het landelijk gebied. Huismussen zijn uitgesproken standvogels, die zich meestal niet meer dan enkele honderden meters van de broedplaats verwijderen. In het broedseizoen blijven ze dichterbij de broedplaats. Het zijn sociale dieren: broeden, foerageren, baltsen, stofbaden nemen, slapen en uitzwermen na de broedperiode zijn allemaal activiteiten die in groepsverband plaatsvinden.

De habitat van een huismus moet bestaan uit een combinatie van plekken voor nestgelegenheid, voedsel (voor volwassen en jongen), dekking (stekelige struiken, groenblijvende struiken en klimplanten, coniferen, klimop), plekken voor stofbaden en drinkwater. Ontbreekt een van de onderdelen of liggen ze te ver van elkaar verwijderd, dan is de habitat niet geschikt. Vanaf maart wordt er aan het nest gebouwd. Het nest wordt het hele jaar door gebruikt als slaapplek, waardoor er ook buiten de broedperiode aan het nest wordt gebouwd. De huismus is zeer honkvast, hij blijft het gehele jaar in de buurt van zijn eenmaal gekozen nest. Voorafgaand aan het broeden slapen vrouwtjes al op het nest. Tijdens strenge koude wordt het nest ook in de winter gebruikt voor overnachting. Plekken waar voedsel gezocht worden, moeten, zeker in gebieden waar predatoren aanwezig zijn, in de directe omgeving van schuil- en vluchtmogelijkheden liggen.

Met de renovatie van de woningen zouden eventuele nesten worden verwijderd. Hierdoor gaan er dus vaste rust- en verblijfplaatsen van huismussen verloren en worden mogelijk verbodsbepalingen uit de Wet Natuurbescherming overtreden. Daarom is er een nader onderzoek naar het voorkomen van rust- en verblijfplaatsen van huismussen uitgevoerd.

1.2 Onderzoeksmethode

De inventarisatie is uitgevoerd conform het Kennisdocument Huismus 1.0 BIJ.12 2017.

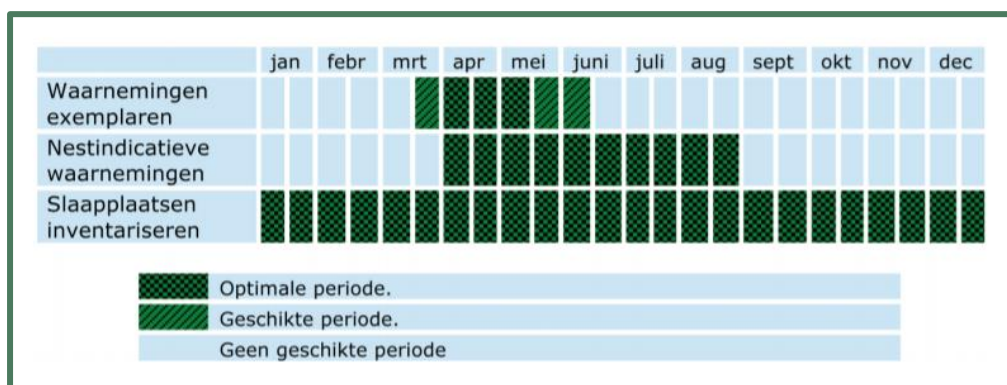
Er is in beeld gebracht waar zich de locaties van nesten, rustplaatsen en functioneel leefgebied (zoals foerageergebieden, slaapplekken) van de huismus bevinden. Bij het inventariseren is gelet op de habitatkenmerken waarvan de huismus afhankelijk is, om zo de meest kansrijke plekken voor aantreffen te bepalen. Er wordt gebruik gemaakt van de aanwezigheidsprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus (NGB).

Aangenomen kan worden dat er geen broedende huismussen aanwezig zijn als er tijdens twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei of tijdens vier gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni geen aanwezigheid kan worden aangetoond.

De inventarisatie moet bij voorkeur onder de volgende omstandigheden plaatsvinden:

- goede weersomstandigheden (b.v. geen regen, harde wind en/of kou)
- op geluidsluwe momenten (bijvoorbeeld de zondagmorgen in stedelijk gebied)
- op geschikte momenten op de dag (tussen 1 à 2 uur na zonsopkomst en 1 à 2 uur voor zonsondergang is de meeste activiteit waar te nemen, met een piek in de ochtend)

- o met een tussenperiode van minimaal 10 dagen.

Inventarisatieperiode huismus. Bron: kennisdocument huismus

Het exacte moment van aanvang van broeden van de huismus is afhankelijk van onder andere de weersomstandigheden en kan in de eerste helft van maart en nog tot en met augustus plaatsvinden. Het is van belang dat ook in beeld wordt gebracht waar welke elementen van de functionele leefomgeving zich bevinden. Hiertoe behoren vooral de plekken waar gevoerageerd en geslapen wordt, zoals struiken, hagen, klimop en kruidenrijke vegetaties. Het slapen kan gedurende het jaar op wisselende plekken gebeuren. Ook de plekken waar gedronken of gebaad kan worden of waar een stofbad genomen kan worden, behoren hiertoe. Het vaststellen van de locaties van de slaapplekken kan gedurende het gehele jaar het beste rond zonsopgang of zonsopgang plaats vinden.

1.3 Veldonderzoek

Er zijn 2 veldbezoeken uitgevoerd om de eventuele aanwezigheid van huismussen in kaart te brengen. De planlocatie is bezocht door ecologen en velmedewerkers van Brabant Eco. De onderzoekers van Brabant Eco zijn deskundig zoals de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland bedoelt. Er wordt gewerkt vanuit de expertise van de te onderzoeken soorten opgedaan door ervaring, studie, vrijwilligerswerk en bijscholing onder andere door de opleidingen in natuur, vogels, amfibieën en reptielen en vleermuizen (planologie en analyse van geluiden) en scholing algemeen in ecologie en natuurwetgeving. Brabant Eco voert ecologisch onderzoek uit voor een opgebouwde kring van opdrachtgevers onder ecologische bureaus, overheden, bedrijven en particulieren. De veldbezoeken zijn uitgevoerd door één of twee ecologen per veldbezoek. Hierbij is gelet op zichtbare nesten, maar ook op nest indicierend gedrag van huismussen.

Deelgebied	Datum	Tijd	Temperatuur	Wind	Neerslag	Bewolking	Ecoloog
C325	30-04-2022	8:00-11:00	14 °C	2 BFT N	geen	bewolkt	Susanne en Frenk
C247	01-05-2021	9:00 -11:30	13 °C	2 BFT N	geen	bewolkt	Susanne
C325	11-05-2022	9:45-13:00	18 °C	2 BFT ZW	geen	gedeeltelijk	Susanne en Frenk
C247	12-05-2022	6:45-9:00	10 °C	2 BFT ZW	Geen	Onbewolkt	Sandra en Hans

1.4 Resultaten

Er zijn meerdere huismusnesten waargenomen in het plangebied. Daarnaast zijn er kwetterplaatsen gevonden.

1.4.1 Complex 247

In het plangebied hangen veel kasten voor huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. Op de zijkanten van veel van de mussenkasten zijn poepsporen aanwezig.

Bijna alle nesten zijn waargenomen onder de eerste rij dakpannen. Bij nummers waar een sterretje bij staat was er voor één nest de invliegopening onder de dakgoot. Het vermoeden is dat de nesten zich alsnog onder de eerste rij dakpannen bevinden. De nesten zijn aanwezig bij de volgende straten en huisnummers:

Regentessenlaan

Voorzijde: 2 (1x), 4 (1x), 6 (2x), 8 (2x), 10 (1x), 18 (1x) .

Hendrik Frederikplein

Voorzijde: 1 (1x), 11 (2x)

Een vrouw die in deze straat woont heeft laten weten dat ze regelmatig minimaal 30 mussen in haar tuin ziet als ze de mussen voert.

Hertog Janlaan

Gierzwaluwkasten: 1 (middelste kast)

Voorzijde: 1 (1x)

Princessenlaan

Gierzwaluwkasten: 1

Voorzijde: 45 (1x), 37 (1x), 11-13 (1x), 9 (1x)

Achterzijde: 17-33 (8x), 1-15 (7x)

Er zijn veel (>10) mussen aanwezig in het groen in de tuin van en naast Princessenlaan 43.

Stadhoudersweg

Mussenkast: 1 (1x)

Godfriestraat

Voorzijde: 2-8 (4x)

1.4.2 Complex 325

Door de hele wijk zijn veel krijtsporen aanwezig onder de dakgoten.

Bramantestraat

Voorzijde: 1 (3x), 3 (2x), 5(3x), 15 (1x), 17(1x) 33 (3x), 35 (2x), 37 (2x), 39(3x)

Achterzijde: 3(2x), 7 (2x), 39 (2x), 37(1x), 8(1x), 10(2x), 12(2x), 14(1x)

Pieter Huyssensweg

Voorzijde: 24 (1x), 26 (1x), 28 (2x*), 30 (2x), 34 (1x), 36 (2x), 38 (2x), 44 (2x), 25 (1x), 27 (1x), 29 (1x), 31 (1x), 33 (1x), 35 (1x)

Achterzijde: 37 (1x), 49(1x), 51 (3x), 53 (3x), 55(2x), 24 (2x), 68 (1x), 70(2x)

Jacob van Campenweg

Voorzijde: 28 (2x), 12 (2x), 10 (1x), 8 (3x*), 6 (3x), 4 (2x), 2 (3x*).

Achterzijde: 48 (1x), 44(1x), 42 (2x), 40 (2x), 38 (1x), 36 (1x), 34 (2x), 32 (4x), 30 (2x), 28 (1x)

Lombardopad

Achterzijde: 11 (1x)

Palladiostraat

Achterzijde: 59 (1x)

1.4.4 Overige soorten

C247

Bij de Solmsweg 1-4 is aan de achterzijde een kraai met nestmateriaal onder de dakpannen gevlogen.

C325

Bij de Bramantestraat 3 is aan de achterzijde een kraaiennest aanwezig bovenop het rolluik.

2.1 Resultaten

- In deelgebied C247 zijn 38 huismusnesten waargenomen.
- In deelgebied C325 zijn 102 huismusnesten waargenomen.
- Er zijn veel kwetterplaatsen (schuilplaatsen) waargenomen in het plangebied.

2.2 Toetsing Wet natuurbescherming/staat van instandhouding

Uit nader onderzoek naar huismussen is gebleken dat er in de plangebieden in totaal 140 nestplaatsen van huismussen aanwezig zijn. Volgens de wet natuurbescherming is het een overtreding als er nesten van huismussen worden vernietigd.

2.3 Aanbevelingen algemene broedvogels

- De zorgplicht is altijd van toepassing, op basis waarvan door iedereen voldoende zorg in acht moet worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit kan bijvoorbeeld door buiten kwetsbare periodes (het voortplantings- en winterslaapseizoen) te starten met werkzaamheden en het gefaseerd werken om dieren de kans te geven om te vluchten.
- Werkzaamheden die een verstorend effect op broedende vogels veroorzaken dienen daarom plaats te vinden buiten het broedseizoen (broedseizoen loopt van globaal half maart tot half juli).
- Bij onvoorziene omstandigheden dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.

Brabant Eco
Ecologische Dienstverlening

3. BRONNEN

Websites

www.brabant.nl
www.checklistgroenbouwen.nl
www.natuurmonumenten.nl
www.NDFF.nl
www.rijksoverheid.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vivarapro.nl
www.wetnatuurbescherming.nl
www.zoogdiervereniging.nl

Overige bronnen

Netwerk groene bureaus